

Eksamensoppgave med sensorveiledning

Digital forvaltning (DRI1001)

Torsdag 8. desember kl. 10:00, 2016 (5 timer)

Generelt om sensorveiledningen:

- Husk at sensorveiledningen er en veileder og ingen fasit!
- Hvis en sensor mener sensorveiledningen inneholder ufullstendigheter eller uttalelser som sensor er klart uenig i, bør han/hun ta kontakt med Dag så snart som mulig. Resultatet kan bli omformulering av veiledningen.
- Det anbefales at sensorene angir en tentativ karakter for hver av deloppgavene (1, 2 og 3), og gjerne slik at det indikeres om karakteren er sterk/svak (C+, C-, C/B, B/C osv.). Endelig karakter etter diskusjon i sensormøtet skal selvsagt bare gis som hel bokstavkarakter.

Oppgave:

- 1) Hva er et rettslig beslutningssystem? Forklar og gi eksempler.
 - Svaret på hva et rettslig beslutningssystem er, må minst ha med at:
 - Rettslige beslutningssystemer inneholder en formell representasjon av rettsregler som setter maskinen i stand til å treffe avgjørelser.
 - Det er mange måter å uttrykke dette på, og mye kan godtas så lenge kandidaten klarer å formidle det essensielle.
 - For å gi gode karakterer (B, A) bør det være forklart noe om transformering av rettskilder. Viktigste poenger er at det ut i fra en samlet fortolkning av rettskildene blir utledes rettsregler, og at det er disse rettsreglene (dvs. fortolkningsresultatene) som uttrykkes ved hjelp av programmeringsspråk.
 - Besvarelser på A-nivå bør i tillegg ha med seg minst ett av de følgende momentene:
 - Forholdet mellom beslutningssystemer og beslutningsstøttesystemer.
 - Forholdet mellom rettslige tekstsystemer og rettslige beslutningssystemer.
 - Betydningen og omfanget av automatisering.
- 2) Nevn minst to forhold ved rettslige beslutningssystemer som kan sies å være *gunstig* for rettsikkerhet, og gi en begrunnelse for dette. Begrunnelsen bør beskrive hvilke egenskaper ved rettslige beslutningssystemer fordelene er knyttet til, og hvilke enkeltlementer i rettssikkerhetsidealet fordelene er knyttet til".

- Spørsmålet krever at kandidaten både redegjør for noen elementer i rettssikkerhetsidealet og forhold ved rettslige beslutningssystemer. Det spiller ingen rolle om kandidaten tar utgangspunkt i rettssikkerhet eller i forhold ved rettslige beslutningssystemer.
- Når det gjelder rettssikkerhet, er det mye å velge mellom: Stikkordsmessig angitt er *riktig rettsanvendelse* og *forutberegnelighet* de to mest opplagte alternativene, men også andre elementer kan trekkes inn (f.eks. *hensynsfull og rask behandling* og *upartisk*).
- Når det gjelder forhold ved rettslige beslutningssystemer som er gunstig for rettssikkerhet, er det flere måter å besvare dette på. Her angir jeg noen stikkord:
 - Automatisk → avhenger ikke av enkeltpersoners kunnskaper mv (rettsriktighet, forutberegnelighet) Styres ikke av saksbehandler → upartisk behandling
 - Entydige instruksjoner til maskinen → entydig praksis, forutberegnelighet, likebehandling
 - Blir utarbeidet av en liten gruppe eksperter → rettsriktighet
 - Mulig å identifisere uriktige avgjørelser og omgjøre automatisk → rettsriktighet
 - Også andre sammenhenger som virker rimelige kan godtas og gi uttelling.
- For å få gode karakter (B, A), må minst to av de nevnte sammenhengene (jf. ovenfor) være med.

3) Forklar personverninteressen i innsyn og kunnskap.

- Dette spørsmålet referer direkte til pensum i Schartum og Bygrave 2016, s- 61 – 66, og stikkordsmessig hører følgende elementer med i et svar:
 - Krav om rettsinformasjon
 - Krav om generelt innsyn
 - Krav om individuelt innsyn
 - Krav om begrunnelse
- Under forutsetning av at svaret viser god forståelse, skal det ikke trekke ned dersom kandidaten bruker andre betegnelser eller slår sammen krav.
- For å oppnå gode karakterer (B, A) bør minst tre av kravene være med i svaret.
- For å oppnå gode karakterer (B, A) bør svaret inneholde eksempler.

Generelle retningslinjer for karaktersettingen

- Følgende momenter skal telle positivt:
 - a. God disposisjon som viser oversikt og forståelse.
 - b. Klart og godt språk.
 - c. Bruk av virkelige eller konstruerte eksempler
 - d. Figurer som er forklart og gir merinformasjon i forhold til teksten i besvarelsen.
- En A-besvarelse bør være klart bedre enn gjennomsnittet når det gjelder punktene a – b (ovenfor).
- En B-besvarelse bør være bedre enn gjennomsnittet når det gjelder punktene a – b (ovenfor).

- Svar på annet enn det oppgaven direkte spør om skal gis positiv uttelling i den grad det har tilknytning til spørsmålet ved å gi relevant bakgrunnsinformasjon mv.
- Med mindre svaret gir uttrykk for manglende oversikt eller forståelse, skal det ikke trekkes for å svare på annet enn det oppgaven spør om.
- Alle spørsmål skal besvares.
- Legg vekt på å disponere svaret godt, og å skrive klart og godt språk.

Ved sensur teller hver del omtrent like mye.

Husk likevel at karaktersetting ikke er matematikk!

Tillatt hjelpemiddel:

- Norsk ordbok

Lykke til!